

Бутенко В. В.
к. е. н., доцент,
доцент кафедри обліку і фінансів

Шурару О. С.
здобувачка 3 курсу спеціальності
«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,
м. Одеса, Україна

УПРАВЛІННЯ НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки ефективне управління ресурсами підприємства є ключовим чинником його стабільного функціонування та розвитку. Однією з найважливіших складових ресурсного потенціалу є необоротні активи – це сукупність майнових цінностей підприємства, які беруть багаторазову участь у господарській діяльності і мають тривалість використання понад один рік або операційний цикл, якщо він довший за рік. До них належать основні засоби (будівлі, машини, обладнання, автотранспорт), нематеріальні активи (ліцензії, патенти), довгострокові фінансові інвестиції, а також довгострокова дебіторська заборгованість.

У Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» необоротні активи визначаються як всі активи, що не вважаються оборотними [1].

Роль необоротних активів у діяльності підприємства є фундаментальною, оскільки вони формують матеріально-технічну базу виробництва, визначають потужність персоналу та сприяють підвищенню технічної оснащеності підприємства.

Політика управління необоротними активами є складовою частиною фінансової стратегії підприємства, що визначає систему дій і принципів для забезпечення своєчасного оновлення та ефективного використання необоротних активів. Основна мета такої політики полягає у підтримці оптимального обсягу і структури активів, підвищенні їх продуктивності та раціональному фінансуванні процесу оновлення.

Основні етапи формування політики управління необоротними активами [2 с. 4–5]:

- аналіз необоротних активів за минулий період – оцінка структури, стану, ступеня зносу та інтенсивності використання активів, виявлення резервів підвищення ефективності;
- оптимізація обсягу і структури активів – визначення необхідного обсягу та складу необоротних активів з урахуванням майбутніх потреб підприємства;
- забезпечення своєчасного оновлення активів – планування капіталовкладень, розрахунок вартості оновлення різних груп активів для підтримки їх працездатності;
- підвищення ефективності використання – розробка заходів для збільшення рентабельності та фондівіддачі активів, зменшення простоїв і втрат;
- формування джерел фінансування оновлення – оптимізація структури фінансових ресурсів, залучення власних і позикових коштів для інвестицій у необоротні активи.

Управління необоротними активами підприємства – це ключовий елемент ефективної діяльності бізнесу. Від того, наскільки раціонально підприємство використовує свої довгострокові ресурси, залежить його фінансова стабільність, конкурентоспроможність і перспективи розвитку.

По-перше, управління необоротними активами безпосередньо впливає на фінансові результати. Якщо підприємство ефективно використовує основні засоби – це дозволяє підвищити продуктивність, знизити собівартість і збільшити прибуток. Своєчасне оновлення обладнання мінімізує простої та зменшує втрати від неефективного використання ресурсів [3].

По-друге, це важливо для збереження конкурентоспроможності. Сучасне і технічно оснащене виробництво дає змогу

випускати якісну продукцію, впроваджувати нові технології й оперативно реагувати на потреби ринку. Це зміцнює позиції підприємства й дозволяє залучати більше клієнтів.

І нарешті, управління необоротними активами має стратегічне значення. Інвестиції в модернізацію – це вклад у майбутнє. Вони не лише забезпечують довгостроковий розвиток, а й роблять бізнес більш привабливим для інвесторів. Адже підприємство, яке грамотно розпоряджається своїми активами, викликає більше довіри з боку фінансових партнерів.

Управління необоротними активами підприємства є складним і багатогранним процесом, що вимагає системного підходу. Лише комплексне поєднання аналізу, планування, організації та контролю дозволяє забезпечити оптимальне використання матеріально-технічної бази, своєчасне оновлення та підвищення продуктивності активів.

Постійний аналіз стану необоротних активів, ретельне планування капіталовкладень і ефективний контроль за їх використанням є необхідними умовами для підвищення загальної ефективності діяльності підприємства. Такий підхід сприяє не тільки зміцненню фінансового стану, а й забезпеченню стабільного розвитку, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості бізнесу в довгостроковій перспективі.

Отже, системне і продумане управління необоротними активами є ключовим фактором успішної діяльності підприємства в сучасних умовах ринку.

Список використаної літератури

1. Бровко Л. І., Ітерман Г. Політика управління необоротними активами підприємства. *Облікова, фінансова та управлінська діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки*. 2020. С. 151–161. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/5174> (дата звернення: 07.05.2025).
2. Бурка О. Ефективне управління активами підприємства та їхній вплив на структуру фінансових ресурсів підприємства. *Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах* : тези V Міжнародної науково-практичної конференції. 2020. С. 31–34. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/32971> (дата звернення: 07.05.2025).

3. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 07.05.2025).